

ΒΡΑΧΕΑ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ.

Τὸ ἐνυπάρχον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ αἶσθημα τῆς εὐπείας καὶ τῆς τοῦ πλησίον ἀγάπης, ὅπερ ἡ πάνσοφος Πρόνοια ἐνεπύτευσε τῷ ἐξόχῳ τούτῳ πλάσματι αὐτῆς, ἡ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἀναστροφὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ κοινωνία, ἀναζωπυροῦσα τοῦτο καὶ ἀναρρίπζουσα, οἶονεὶ ἀπινθῆρά τινα ἀρχεγόνου φωτός, διαχέοντος τὰς ζωογόνους καὶ χρυσολαμπεῖς αὐτοῦ ἀκτῖνας ἐφ' ὅλην τὴν υφῆλιν, διατηρεῖ εἰς αἰεὶ θάλλον καὶ οὐδέποτε σβενώμενον, τὸ αἶσθημα τοῦτο, λεγόμεν, ἐνέπνευσεν, ὑπηγόρευσε καὶ ἐπέβαλεν, οὕτως εἰπεῖν, τοῖς ἀνθρώποις ἀπὸ τῶν παναρχαίων ἤδη αἰώνων τὴν σύστασιν καθιδρυμάτων διὰ τὴν τῶν ασθενῶν περιθαλψιν· διὰ τοι τοῦτο καὶ τὰ περιθαλπεῖν τοὺς ἐνδεεῖς, πάσχοντας, καὶ ἀποδιδόναι τοῖς τὴν προσήκουσαν θεραπείαν ἐθεωρήθη ἀνάκαθεν ὡς μόνον ὡς ἔργον φιλανθρωπίας, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐν-τῶν ἱερωτέρων καθηκόντων, τὰ ὅποια ἐπιβάλλει μὲν ἅπανα ἡ θεησκέα, διατάσσει δὲ ὁ νόμος, προτρέπει δὲ ἡ Ἠθική. Αἰὶ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ἤδη χρόνων ὑπάρχον ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἄσυλα, εἰς ἃ προσερχόμενοι οἱ ἀσθενεῖς ἀπελάμβανον τῶν ὧν ἐχρήζον ἰατρικῶν βοηθημάτων. Ἀλλὰ ποῖά τινα ἦσαν τὰ ἄσυλα ταῦτα; Ἴνα ἀνεύρωμεν, ἀκριβῶς ἐξετάζοντες, τὰ περὶ τούτων, ἀναδράμωμεν εἰς τοὺς ἀρχαίους αἰῶνας, καὶ ἰδῶμεν ἂν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἔθνεσιν ὑπάρχον, καὶ ἵποῖά τινα ἦσαν τὰ παρ' αὐτοῖς ἄσυλα διὰ τὴν τῶν ασθενῶν περιθαλψιν.

Παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις, οἱ ἀσθενεῖς κατέφευγον εἰς τοὺς ναοὺς, τὰ μόνα τότε τῶν πασχόντων ἄσυλα, εἰς ἃ προσερχόμενοι οὗτοι ἐζήτουν τὴν ἰατρικὴν αὐτῶν παρὰ τῶν ἱερέων, οἵτινες μετέρχοντο τότε αποκλειστικῶς καὶ τὴν ἰατρικὴν. Παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ὁσαύτως· οἱ ναοὶ ἐχρησίμευον ὡς καταφύγιον τῶν ασθενῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀσκληπῖος ἐθεωρεῖτο παρ' αὐτοῖς ὡς θεὸς καὶ δοτὴρ τῆς υγείας, οἱ ἀσθενούντες κατέφευγον εἰς τοὺς ναοὺς τοῦ θεοῦ τούτου, τοῖς ἀνεγκλησμένους κατὰ διαφέροντας τῆς Ἑλλάδος πόλεις, ἵνα ἀνιστήνται παρ' αὐτοῦ τὴν υγίαν αὐτῶν· οἱ δὲ ἱερεῖς τῶν ναῶν τούτων ἐπεφορτίσαντο ἵνα ἐρωτῶσι τὸν χρηστὸν, καὶ λαμβάνωσι τὰς ἀνάγκας πρὸς ἰασίν τῶν ασθενῶν ἀπαντήσεις· τινὲς δὲ τῷ τρόπῳ ἐγένετο τοῦτο· διδάσκει ἡμῖν ὁ Διαιτοφάνης ἐν τῇ Κωμφιδίᾳ αὐτοῦ, Πιλουτος. Ἐκ τῶν ρηθέντων λοιπὸν συνά-

γεται ὅτι, οἱ ναοὶ ἦσαν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἔθνεσι τὰ καταφύγια τῶν ἀσθενῶν.

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς ἐποχὴν νεωτέραν, καθ' ἣν καὶ ὁ πολιτισμὸς ἤρξατο προβαίνειν, ὁ δὲ χριστιανισμὸς ἀναλαμβάνει· εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ὀφείλεται πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ ἡ ἀνέγερσις τῶν Νοσοκομείων. Εἴρηται ἀνωτέρω ὅτι οἱ ἱερεῖς μετέρχοντο τὴν ἱατρικὴν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἔθνεσι· τὸ ἔθος τοῦτο ἐπεκράτησε καὶ παρὰ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς κατὰ τοὺς πρώτους Μ. Χ. αἰῶνας. Τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς οὖν τούτοις ὀφείλεται καὶ ἡ πρώτη ἰδέα τῆς ἀνεγέρσεως Νοσοκομείων, θεωρουμένων τότε οὐχὶ ὡς σχολαὶ διὰ τοὺς σπουδάζοντας τὴν ἱατρικὴν, ἀλλ' ὡς ἄσυλα, ἅτινα ὑπὸ φιλανθρωπίας καὶ ἐλέους προσεφέροντο τοῖς ἀπόροις καὶ πάσχουσιν. Ἐν τούταις ταῖς Νοσοκομείοις αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἱερεῖς παρεῖχον ταῖς ἀσθενέσι καὶ ἐνδεέσι τὰς ἀναγκαίας βοήθειας, νομίζοντες τοῦτο χρέος ἱερὸν καὶ σωτηρίας πρόξενον, ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ. Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ οὗτοι ἐκαλοῦντο καὶ *Παράβολοι*, ἕνεκα τοῦ κινδύνου, εἰς ὃν ἐξετίθεντο ὑπηρετοῦντες τοῖς ἀσθενέσιν ἐπὶ τῶν τρομερῶν ἐπιδημιῶν (α).

Ἀμφίβολός ἐστιν ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἀνηγέρθη τὸ πρῶτον Νοσοκομεῖον· ἐκ τοῦ Κώδικος ἕως τοῦ Ἰουστινιανοῦ Αὐτοκράτορος, ὅστις συνετάχθη κατὰ τοὺς ἀρχαίους νόμους, ἐξάγεται ὅτι, καὶ πρὸ αὐτοῦ ὑπῆρχον Νοσοκομεῖα, ὧν ἡ φροντίς καὶ ἐπιτήρησις ἀνετίθετο τοῖς ἐπισκόποις· διότι καταστήματα καὶ οἰκοδομαὶ πρὸς περίθαλψιν τῶν ἀσθενῶν ἦσαν συνεστημένα διὰ τῶν κληροδοτημάτων πολλῶν πλουσίων (β). Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Προκοπίου, δύο ἕτερα Νοσοκομεῖα ἡ Ξενῶνες ἐσώζοντο ὁμοίως ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸ τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τὸ μὲν ἐν κείμενον μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ἀγίας Σοφίας καὶ Ἀγίας Εἰρήνης, ἰδρυθὲν μὲν ὑπὸ τοῦ Ἀγίου Σαμφῶν, τοῦ ἐπικληθέντος Ξενοδόχου, καλλωπισθὲν δὲ καὶ πολλοῖς δωρημασι πλουτισθὲν ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὡς δῆλον γίνεται ἐκ τῶν ἐξῆς :

« Ἦν δέ τις μεταξὺ ταύταιν δὴ ταῖν ἐκκλησίαιν (Ἀγίας Σοφίας καὶ Ἀγίας
» Εἰρήνης) Ξενῶν, ἀνθρώποις ἀνειμένος ἀπορουμένοις τε καὶ νοσοῦσι τὰ
» ἔσχατα, εἰ πρὸς τῇ οὐσίᾳ καὶ τὸ σῶμα νοσοῖεν· τοῦτον ἀνὴρ τις θεοσεβὴς
» ἐν τοῖς ἅνω χρόνοις ἐδείματο, Σαμφῶν ὄνομα· ἔμεινε δὲ οὐδὲ οὗτος τοῖς
» στασιώταις ἀνέπαρος· ἀλλὰ τῇ ἐκκλησίᾳ ἑκατέρᾳ συγκαταφλεχθεὶς ἀπο-
» λώλει· Ἰουστινιανὸς δὲ αὐτὸν ἀνωκοδομήσατο βασιλεὺς, κάλλει μὲν κα-
» τασκευῆς ἀξιώτερον, πλήθει δὲ οἰκιδίων παραπολὺ μείζω, προσόδω δὲ
» ἐπετείων δωδῶρηται χρημάτων μεγάλων, ὅπως δὴ πλείοσιν εἰς ἀεὶ ταλαι-

(α) Ἰδὲ καὶ Σουΐδαν Τομ. γ'. Λεξ. Παράβολος.

(β) Cod. Justinian. libr. I. de Episcop. et Cleric.

» πωρουμένοις ἀνθρώποις ἰδοὺ τὰ πάθη » (γ). Τὸ δὲ ἕτερον πρὸς ἄριστον τῆς πόλεως, ἐμπροσθεν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγερθέντος ναοῦ τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος, ὡς ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἐμνημονεύει: « Τούτου δὲ τοῦ τεμένους ἐπὶ » προσθεν ἐν χώρῳ τῷ καλουμένῳ Ἀργυρωνίῳ, πτωχῶν ἦν ἐκ παλαιῶν » καταγώγιον, οἷς περὶ ἡ νόσος τὰ ἀνήκεστα ἐλωδίστατο· ὅπερ τῷ χρόνῳ » κατεργώγος ἦδη τὰ ἐσχατα προθυμία τῇ πάσῃ ἀνεγώσκατο, γενησόμενον » τοῖς οὕτω ταλαιπωρουμένοις ἀνάπνυλαν (δ).

Κατὰ δὲ τὸν ἑβδόμον αἰῶνα, Νοσοκομεῖα πολλὰ ἀνηγέρθησαν ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ διὰ τοὺς ἀπερχομένους ἐκεῖ προσκυνητάς. Τὸ πρῶτον, τὸ ὁποῖον καὶ ἀφιέρωθη τῷ Ἀγίῳ Ἰωάννῃ τῷ Ἐλεήμονι, Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας, ἀνηγέρθη ὑπὸ τῶν ἐμπόρων τῆς Ἀμάξης. Ἐν τούτῳ διετηροῦντο πάντοτε ἄνθρωποι ἐπίτῃδες διωρισμένοι διὰ τὴν τῶν ἀσθενῶν περιποίησιν (ε). Τὸ κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξίου ἀνεγερθὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ὁρφανοτροφεῖον ἦτον ἐν τῶν μεγαλυτέρων, καθιερωθὲν διὰ τοὺς πτωχοὺς, τὰς γήρας καὶ τὰ ὀρφανά. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἦτο πολλὰ εὐρύχωρον, διώροφον, ἔχον καὶ ναὸν διὰ τοὺς ἀναβρώνοντας. Τὸ Νοσοκομεῖον τοῦτο μέγαν ἀριθμὸν ἀσθενῶν ἐδέχετο, ὑπὸ διαφόρων ἀσθενειῶν προσβεβλημένων· « Ἔστι γὰρ ἰδεῖν τούτους, λέγει Ἄννα ἡ Κομνηνὴ, κατ' » ἄνδρα ἕκαστον ἀπερχόμενον, ὅπου μὲν τυφλοὺς, ὅπου δὲ καὶ χωλοὺς, ὅπου » καὶ τι καὶ ἄλλο κακὸν ἔχοντας, τὴν στοῶν Σολομώντος ἂν εἶπες ἰδὼν με- » στήν ἀνθρώπων πεπηρωμένων τὰ μέλη καὶ ὅλα τὰ σώματα » (ς). Κατὰ τὸν δωδέκατον τέλος αἰῶνα, τὸ περιφημότερον Νοσοκομεῖον, τὸ καλούμενον τῶν τεσσαράκοντα Μαρτύρων, ἦτο τὸ ἀνεγερθὲν ἐν Βυζαντίῳ ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰσαὰκ τοῦ Κομνηνοῦ. Κατὰ τὸν αὐτὸν αἰῶνα, Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς ἀνήγειρε μέγαν ἀριθμὸν Νοσοκομείων, ὅτε καὶ Λουκάς, ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀπηγόρευσε τοὺς διακόνους καὶ ἱερεῖς τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μετέρχεσθαι τὴν ἱατρικὴν· ἐξ οὗ δὴλον ὅτι, μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης οἱ ἐκκλησιαστικοὶ μετήρχοντο τὸ τοῦ ἱατροῦ ἐπάγγελμα. Καὶ ταῦτα μὲν εἰσὶ τὰ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων ἀνεγερθέντα ἐν τῷ Βυζαντινῷ κράτει Νοσοκομεῖα.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἤκμαζον ἠθικῶς τε καὶ ὀλικῶς οἱ Ἀραβες ἐκαλλιέργουν μετὰ ζήλου ἱκανοῦ καὶ ἐπιτυχίας τὰς ἐπιστήμας, πρὸ πάντων δὲ τὴν ἱατρικὴν, εἰς ἣν καὶ ἐπέδωκαν ἱκανῶς· διὸ καὶ σχολεῖα ἱατρικῆς ἀνηγέρθησαν ἐν διαφόροις πόλεσιν ἐπὶ τῶν Καλῖφων καὶ Νοσοκομεῖα ἐν τε Βαγδάτῃ καὶ

(γ) Προκόπ. Περὶ οἰκοδομ. βιβλ. 4. κεφ. 6'.

(δ) Αὐτόθι.

(ε) Εὐτύχ. Χρονικ. Ἀλεξάνδρ. Τομ. 2.

(ς) Ἀν. Κομνην. Ἀλεξ. βιβλ. 16.

ἄλλαχού, ὅπου τὰ κατακτητικὰ τῶν Ἀράβων ἔπλα μέτεφερὸν τοῦτους· ἐν ταύταις τοῖς Νοσοκομείαις οἱ νέοι ἱατροὶ ἐδιδάσκοντο τὴν τέχνην τοῦ θεραπεύειν τὰς νόσους. Ἀρξάμενους ὁμοίως τοῦ καταδιωγμοῦ τούτων ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν ἡγεμόνων, τὰ μὲν φῶτα τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν ἀπεσβεσθήσαν παρ' αὐτοῖς, ὁ δὲ πρὸς τὰ κοινωφελῆ ζήλος αὐτῶν ὡς καὶ πᾶν εἶδος φιλοκαλίας ἀπεμαράνθησαν ὁλοτελῶς· ἐξ οὗ συνάγεται ὅτι, καθὼς ὁ πρὸς τὰ κοινωφελῆ ζήλος ἔθνους τινος ἀκολουθεῖ πάντοτε τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν φώτων, οὕτω, καὶ ὅπου μὲν καὶ τίνῃ καὶ ἐπιστῆμαι καλλιεργούνται, ὁ δὲ πολιτισμὸς προβαίνει, ἐκεῖ βλέπομεν ἀνεγειρόμενα καὶ Νοσοκομεία καὶ λοιπὰ τοιαῦτα. Ἡ ἀλήθεια αὕτη ἐγένετο καταφανεστέρα, ἀναγεννηθέντων τῶν φώτων.

Ὁ δέκατος πέμπτος αἰὼν, εἰς ὃν ὀφείλουσι καὶ τίνῃ καὶ ἐπιστῆμαι τὴν ἀναγέννησιν αὐτῶν κατὰ τὴν Δύσιν, συνετέλεσε πολὺ καὶ εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἱατρικῆς, ἐπομένως καὶ εἰς τὸν πληθυσμὸν τῶν Νοσοκομείων. Ἄν δὲ καὶ πρὸ τοῦ αἰῶνος τούτου ὑπῆρχον ἐν τῇ Δύσει Νοσοκομεία, ταῦτα οὔτε τόσον ἐντελῆ, οὔτε τόσον παμπληθῆ καὶ λαμπρὰ ἦσαν, ὅσον τὰ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἐφεξῆς. Διὸ σήμερον, ὅποτε ἡ καλλιέργεια τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν καὶ ἡ πρόοδος τοῦ πολιτισμοῦ προβαίνει γιγαντιαίως βήμασι κατὰ τὴν Εὐρώπην, ἡ πλὴθὺς τῶν Νοσοκομείων ἔφθασεν εἰς βαθμὸν σχεδὸν ἀπίστευτον, ὥστε μόνῃ ἡ πόλις τῶν Παρισίων ἀριθμεῖ ἤδη ὑπὲρ τὰ εἴκοσι τοιαῦτα ἄσυλα, μεγαλοπρεπῆ, καὶ διεγείροντα τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐκπληξιν τοῦ ἐπισκεπτομένου· τὴν αὐτὴν μεγαλοπρέπειαν παριστῶσιν ὡσαύτως· τὰ τε ἐν Ἰταλίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ ἄλλαχού τῆς Εὐρώπης Νοσοκομεία, ἐν οἷς, ὑπὸ φιλανθρώπων προστάταις καὶ τοῦ κοινοῦ καλοῦ θελητάς, εὐρίσκει ὁ ἀπορῶν καὶ πένης πάσχων, πάντα τὰ πρὸς υγιεῖν αὐτοῦ καὶ ἀνάβρῃσιν καὶ ψυχικὴν αὐτοῦ παρηγορίαν βοηθητικὰ μέσα.

Ἐπανέλθωμεν πᾶν εἰς τὸ, ἀφ' οὗ ὠρμηθῆμεν, σημεῖον. Τὸ ἡμέτερον ἔθνος, καὶ τοι ὑποστὰν ἐπὶ τέσσαρας ὁλοκλήρους αἰῶνας δούλιον ἡμᾶρ, καὶ ὑπὸ παντοίων δεινῶν περιστοιχούμενον, οὐδὲ τῆς καταγωγῆς αὐτοῦ, οὐδὲ τῆς προγονικῆς εὐκλείας ἐπελάθετο, ἀλλ' ἀμιλλώμενον πρὸς τὰ μᾶλλον πεπολιτισμένα Εὐρωπαϊκὰ ἔθνη, ἀπριεῖ εἶχετο ἀείποτε τῆς τὰ ἔθνη προαγωγῆς παιδείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ· ὑπακούον δὲ καὶ τῇ φωνῇ τοῦ Εὐαγγελίου, συνέστησε κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ ἐν διαφόροις τόποις Νοσοκομεία· τούτων ἐξῆς, καὶ ἐκ τῶν ὁπωσοῦν καλῶν ἀναντιρρόητος· καὶ τὸ ἡμέτερον ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑθνικὸν καλούμενον Νοσοκομεῖον, τὸ ἐποίησεν, ἀνεγερθὲν μὲν συνδρομῇ φιλανθρώπων καὶ χριστιανικῇ ζήλῳ τῶν ὀρθοδόξων ὁμογενῶν, προστατευόμενον δὲ ὑπ' ἀνδρῶν φιλογενῶν καὶ φιλανθρώπων, ὧν προεδρεύει ἡ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἡ κοινὴ τροφὸς καὶ μήτηρ τοῦ ὀρθοδόξου

πληρώματος, ὑπάρχει προσιτὸν ἅπλοι τοῖς ἀσθενοῦσι, πενομένοις τε καὶ ἀποροῦσι, παρέχον αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς ἱασιν αὐτῶν θεραπευτικὰ βοηθήματα, καὶ πάσης ἠθικῆς τε καὶ ὕλικῆς παρηγορίας ἐχέγγυα. Καὶ ταῦτα μὲν ἔστωσαν ἱκανὰ ἤδη πρὸς γενικὴν τινα γνώσιν καὶ ιδεάν περὶ ἀρχῆς καὶ συστάσεως τῷ Νοσοκομείῳ.

Γ. Γ. Κανελλίδης

Ἰατρός τοῦ Γραικικοῦ Ἐθνικοῦ Νοσοκομείου.

ΠΘΙΚΑ.

(ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ τοῦ Σιλουίου Πελλικου.)

Τίμα τοὺς γέροντας ὅλους, ὡς εἰκονίζοντας τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς πρόγονους σου. Τὸ γῆρας ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτῇ σέβας καὶ αἰδῶ ἀπὸ ὅλας τὰς εὐγενεῖς ψυχάς.

Ἡ ἀρχαία Σπάρτη εἶχε νόμον προστάσσοντα εἰς τοὺς νέους νὰ προσηκόνωνται τοὺς γέροντας· νὰ σιωπῶσιν ὅταν αὐτοὶ ὠμίλουν· παντοῦ ὅπου τοὺς ἀπῆντων νὰ παραχωρῶσιν· ὅ,τι δὲν προστάσσει τὴν σήμερον νόμος, ἅς τὸ ἐκτελῶμεν διὰ τὴν κοσμιότητα· καὶ τοῦτο εἶνε καλλίτερον.

Τοιαύτης ἠθικῆς καλλονῆς χάριν ἔχει τὸ σέβας τοῦτο, ὥστε καὶ ὅσοι τὸ παραμελοῦν, ἀναγκάζονται νὰ θαυμάζωσι τοὺς ζηλωτὰς τῆς ἐκπληρώσεώς του.

Γηραιὸς Ἀθηναῖος ἐζητοῦσε τόπον νὰ καθῆται εἰς τὰ Ὀλύμπια καὶ δὲν εὗρισκε· νέοι τινὲς συμπολῖται τοῦ ἔνευσαν τὸν γέροντα νὰ πλησιάσῃ, καὶ ὅταν κατὰ τὴν πρόσκλησίν των ἔφθασε μόλις ἕως εἰς αὐτοὺς, ἀντὶ γὰρ τὸν ὑποδεχθῶσι μὲ σέβας, τὸν ἐπεριγέλασαν ἀναξίως· ὁ δυστυχὴς τότε, ἀπωθούμενος πανταχόθεν, κατήντησεν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐκάθηντο οἱ Σπαρτιάται, οἱ ἅποιοι, φυλάττοντες τὸ ἱερὸν ἔθος τῆς πατρίδος των, σκώνουνται κοσμίως καὶ τὸν καθίζουσι μεταξὺ των. Τότε οἱ αὐτοὶ ἐκεῖνοι Ἀθηναῖοι, οἵτινες τὸν ἐπεριγέλασαν ἀναίσχυντως, ἐκινήθησαν εἰς θαυμασμὸν τῶν γενναίων ἀγτιζήλων των, καὶ σφοδρόταται ἐπικροτήσεις ἀντήχησαν εἰς ὅλον τὸ ἀμ-